

Návrh na založení nadace Český vědecko-technologický institut

Předkládá se návrh na zřízení Českého vědecko-technologického institutu pro excelentní výzkum (dále jen „CIST“). Navrhovaná nadace CIST vytvoří s pomocí dodatečných finančních prostředků ve stávajících vědeckých pracovištích v České republice takové podmínky, které vynikajícím vědcům poskytnou stabilitu dlouhodobého vědeckého bádání a současně vytvoří prostředí pro rozvoj výzkumné činnosti nejvyšší světové úrovně, které bude atraktivní pro české i zahraniční vědce. Navrhuje se, aby CIST nesl jméno některé významné osobnosti české vědy, např. Otto Wichterleho.

Komentář: Pro použití osobního jména v názvu CIST bude nutné získat souhlas. V této věci se zatím nejednalo, proto se osobní jméno dále neuvádí.

Aarhuská deklarace¹ k investicím do excelentního výzkumu

1. Proč je třeba se zaměřit na excelenci v evropském výzkumu a v inovačních politikách?

Evropa a vůbec celý svět čelí naléhavým výzvám, a ti, kteří činí zásadní politická rozhodnutí, se obracejí na výzkum, aby našel nové způsoby, jak se s těmito výzvami vypořádat. V globální znalostní ekonomice se přitom velmi rychle proměňuje „produkce znalostí“. Vůdčím principem evropského výzkumu a inovací a vysokoškolského vzdělávání musí být excelence. Hledání potřebných řešení vyžaduje kreativitu, která dokáže překročit stávající hranice poznání, pro dosažení pokroku jsou kreativní inovace a excelence výzkumu podmínkou sine qua non. Historie ukazuje, jak velké objevy změnily životy lidí a způsoby nazírání na skutečnost. Právě lidská touha porozumět realitě vedla k průlomovým objevům, nikdy nešlo jen o určitou dílčí aplikaci. Proto musí evropská výzkumná politika integrovat princip excelence a připravovat prostředí na přijetí radikálně nových až nečekaných řešení.

2. Co je excelence ve výzkumu?

Převážná podpora jde na vynikající inkrementální výzkum, který rozšiřuje naše znalosti krok po kroku. Přesto je třeba více obrátit pozornost na vyšší úroveň excelence, které dosahuje výzkum, jež radikálně mění naše paradigmaty, buduje nové obory a otevírá příležitosti, které mají zásadní společenské důsledky. Chceme-li dosáhnout této excelence, musíme podporovat vědecký výzkum, který je výrazně rizikovější a vyžaduje soustavnou podporu v delším časovém horizontu a není vlastně tak produktivní jako „normální“ výzkum, avšak dává naději, že dosáhne skutečné změny. Jeho výsledky jsou veřejným statkem a budou využity na všech úrovních (místní, národní, regionální, globální) společnosti. Přístup k výsledkům, infrastrukturám a k financování musí být zajištěn tak, aby je mohli sdílet a poučit se z nich výzkumní pracovníci všech oborů, studenti a vůbec celá společnost. Excelentní výzkum je identifikován přísným hodnocením návrhů výzkumných projektů a jejich navrhovatelů, které je založeno na mezinárodním peer review. Hodnocení musí odpovídat mezinárodně uznaným standardům a kritériím, musí být nestranné, spravedlivé a transparentní, aby byly vyloučeny národní, sociální či genderové vlivy. Tak je možné najít a podporovat ty nejlepší lidi s nejambicióznějšími myšlenkami.

¹ **Aarhuská deklarace** v originálním znění: <http://www.excellence2012.dk/the-aarhus-declaration/> a v české verzi: http://www.fp7.cz/files/istec_news/Echo-02-2012.pdf

Excelentní výzkum, plní v každé rozvinuté zemi tři základní cíle.

- Nejdůležitějším cílem je vytváření nových poznatků, které představují *hlavní zdroj nových znalostí podmiňujících celkovou vyspělost společnosti a rozšiřujících dosažitelné technologické možnosti využitelné pro inovace*. Excellence v základním (vyhledávacím) výzkumu je nezbytným předpokladem kvalitního aplikovaného (orientovaného) výzkumu. Špičkové výsledky základního výzkumu v řadě případů stimulují / směřují rozvoj aplikovaného výzkumu a výsledky aplikovaného výzkumu často definují výzvy pro výzkum základní.
- Pouze v excelentním vědeckém prostředí mohou vyrůstat noví odborníci, zvyklí a schopní nové poznatky kombinovat a využívat, neboť excelentní výzkum je nezbytným *předpokladem excelentního terciálního vzdělávání*. Značná část mladých a vysoce vzdělaných odborníků přejde během své profesionální kariéry z oblasti vědy do průmyslu a služeb. Špičkoví absolventi jsou společně s horizontální mobilitou jedním z nejvýznamnějších mechanismů transferu znalostí a také rozvoje spolupráce mezi podnikovým a výzkumným sektorem a to v mezinárodním měřítku. To má samozřejmě dopad na konkurenceschopnost firem, zejména těch, které se zaměřují na inovace založené na znalostech.
- Excelentní výzkum slouží také jako *signál pro investory a podnikatele*, že v daném regionu jsou znalosti a vysoce vzdělaní odborníci a že se tedy vyplatí investovat do hi-tech oborů, využívajících místní výzkumné a vývojové kapacity. Tento druh investic podporuje zejména dlouhodobou konkurenceschopnost.

1 Účel a hlavní zaměření CIST

Špičkoví vědci z celého světa si dnes mohou svobodně vybírat místo svého působení. Rozhodují se zejména podle toho, kde najdou nejlepší podmínky pro svoji práci. Má-li být Česká republika vědecky a ekonomicky konkurenceschopná v dlouhodobém časovém horizontu, musí založit svoji konkurenceschopnost na nových znalostech a špičkových odbornících. Navrhovaná nadace CIST proto vytvoří s pomocí dodatečných finančních prostředků ve stávajících vědeckých pracovištích v České republice takové podmínky, které vynikajícím vědcům poskytnou stabilitu dlouhodobého vědeckého bádání a současně vytvoří prostředí pro rozvoj výzkumné činnosti nejvyšší světové úrovně, které bude atraktivní pro české i zahraniční vědce. V několika letech po ustavení CIST se počítá s postupným zařazením přibližně 20 týmů vedených renomovanými osobnostmi světové vědy. V delším časovém horizontu, tak jak poroste atraktivita českého vědeckého prostředí a podpora excelentního výzkumu z veřejných a neveřejných zdrojů, bude nadace CIST usilovat o další rozšíření podpory, která by zahrнула i týmy vedené nadějnými mladými vědci (tenure-track program). Každý tým bude v pravidelných několikaletých intervalech hodnocen systémem mezinárodních peer-review panelů a podle výsledku hodnocení bude rozhodnuto o dalším financování týmu CIST. Za výběr týmů a jejich financování z nadačního příspěvku CIST ponese odpovědnost správní rada CIST složená převážně z renomovaných osobností světové vědy. Ve svých rozhodnutích se bude opírat o hodnocení a doporučení vědecké rady složené výlučně ze zahraničních vědeckých osobností.

Posláním CIST je přispět k rozvoji výzkumné činnosti nejvyšší kvality, posuzované podle světových měřítek. Neopominutelným znakem výzkumného týmu CIST je dlouhodobá vize směřování prováděného výzkumu.

Ve vědecky rozvinutých zemích vždy spočívá podpora kvalitní vědy a výzkumu (VaV) na celé škále vzájemně se doplňujících nástrojů. I v České republice již existují infrastruktury a programy směřující k podpoře vysoce kvalitního výzkumu. S přispěním strukturálních fondů jsou zejména mimo Prahu významně rozšiřovány a modernizovány výzkumné infrastruktury. K již zavedeným nástrojům účelové podpory rovněž patří projekty excelence GAČR na podporu konsorcií špičkových vědeckých týmů v České republice nebo program Návrat MŠMT na vytvoření kvalitních integračních a reintegračních podmínek pro nadějně vědce se zahraniční zkušeností. AVČR zavedla Fellowship J. E. Purkyně pro získání mladých perspektivních vědců ze zahraničí pro AVČR a Akademickou prémii jako přísně výběrový nástroj finanční a morální podpory vědecké excelence v AVČR.

Nadace CIST s předpokládaným ročním vkladem z veřejných prostředků ve výši 1 mld. Kč doplní tyto stávající formy podpory o kvalitativně nový nástroj. Cílem CIST je posílit nikoliv oslabit VaV v České republice. Nadační vklad CIST nemůže být spojován s omezením jiných nástrojů veřejné podpory VaV. CIST se zaměří na výběr a dlouhodobou institucionální podporu špičkových vědců, kteří již působí nebo kterým nadace CIST umožní přesídlit ze zahraničí na kterékoliv univerzitní nebo neuniverzitní výzkumné pracoviště v České republice, v tradičních nebo nově vzniklých vědeckých centrech a to podle kritérií srovnatelných s nejlepšími vědeckými pracovišti ve světě. CIST by se měl stát obdobnou „značku nejvyšší kvality“ v českém vědeckém prostředí jako například německý Max Planck Gesellschaft, Nadace Alexandra von Humboldta, rakouský Institute of Science and Technology, americký Howard Hughes Medical Institute nebo japonské World Premier International Research Center (WPI).

Cílem CIST je získat a dlouhodobě podporovat na úrovni konkurenceschopné se světem

- *špičkové vědce a jejich týmy v ČR*, vybrané na principu excelence ve výzkumu a schopnosti vyniknout v mezinárodním prostředí, a to bez ohledu na obor a instituci, ve které tým působí, aby byla zajištěna jejich stálost, a nadkritická velikost potřebná pro dostatečnou konkurenceschopnost v mezinárodním měřítku,
- s tím spojený *rozvoj lidských zdrojů zejména ve formě doktorského studia*, a
- *motivovat tyto týmy k vysoké mobilitě* a ke spolupráci s nejlepšími partnery ve světě

Výzkumný tým CIST je základní jednotkou CIST. Tým je veden významnou osobností světové vědy a může být umístěn v jedné výzkumné organizaci nebo může propojovat výzkumné skupiny působící v různých institucích a touto cestou posílit vzájemnou spolupráci a integrovat v rozumné míře výzkumnou činnost v určitém oboru nebo oborech. Kromě doktorandů a postdoktorandů mohou být v týmu CIST další vědečtí pracovníci a technický personál. Složení týmu by mělo být mezinárodní a proměnlivé vzhledem k velké mobilitě jeho členů.

CIST se vždy bude snažit podporovat vědecké a vzdělávací činnosti současně a neodděleně. Vědecké a vzdělávací činnosti budou vzájemně propojeny tak, že pokud bude výzkumný tým podporovaný z prostředků CIST působit na vysoké škole (VŠ), bude současně místem vzdělávání vybraných studentů doktorského studia. Bude-li výzkumný tým CIST působit na pracovišti které z legislativních důvodů nemůže registrovat a vzdělávat studenty doktorského studia, uzavře dohodu s VŠ, která umožní školit doktorandy dané VŠ. Studenti zůstanou po celou dobu spolupráce s CIST studenty své vysoké školy a CIST nebude mít oprávnění udělovat zákonem stanovená osvědčení o absolvování studia, tj. nebude udělovat diplomy.

CIST bude vyvíjet činnost ve dvou hlavních, vzájemně souvisejících směrech v souladu se svým posláním. Těmito činnostmi jsou *podpora excelentního výzkumu a vzdělávání doktorandů a postdoktorandů*.

CIST může poskytovat podporu vybraným týmům v pěti vědních oblastech: humanitní, ekonomické a sociální vědy; biotechnologie a biologie; technické vědy a inženýrství; zdravotnictví; přírodní vědy a životní prostředí.

2 Soulad se strategickými dokumenty

Poslání a cíle uvedené výše jsou v souladu se základními strategickými dokumenty pro posílení konkurenceschopnosti České republiky. Národní inovační strategie uvádí v prioritní ose „Excelentní výzkum, že „Cílem této prioritní osy je vytvořit dlouhodobé předpoklady pro realizaci excelentního výzkumu v ČR. *Pro český výzkum jako celek je charakteristický velmi široký rozsah, ale jen malá část vytváří skutečně špičkové, excelentní výsledky*. Výkonnost výzkumu měřená publikační činností se sice postupně zlepšuje, ale tempo růstu stále zaostává za růstem výdajů vzhledem k setrvačnosti systému. Přitom právě špičkový výzkum produkující originální výsledky poutá pozornost soukromého sektoru, a je tak jedním z důležitých faktorů podporujících inovace založené na využívání vlastních znalostí.“

Aktualizovaná Národní politika výzkumu, vývoje a inovací uvádí v části III.3.1, že jedním z cílů je „*zajistit výzkumné prostředí, které umožní vytvářet mezinárodně srovnatelné výsledky (svým počtem i kvalitou) a výsledky s potenciálem k využívání v inovacích. Základem vysoce kvalitního a produktivního výzkumného systému jsou kvalitní lidské zdroje, špičková infrastruktura pro VaV a dostatečné a efektivně vynaložené finanční zdroje. Významným předpokladem je také stabilní systém financování obsahující účinné motivační mechanismy stimulující k produkci kvalitních výsledků, k otevřenosti veřejného výzkumu a mezisektorové a mezinárodní spolupráci*“. Ke splnění tohoto cíle považuje aktualizovaná NP VaVaI za nezbytné mimo jiné „Zajistit kvalitní lidské zdroje pro výzkum, vývoj a inovace“ a „Zvýšit otevřenost výzkumu a zlepšit mezinárodní spolupráci ve VaV“.

Pilíř 9 Inovace vládou schváleného dokumentu Strategie Mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020 je založen na předpokladu, že „*Excellence VaV je jedním z významných předpokladů funkčního národního inovačního systému*“. Mají být vytvořeny finanční, materiální, personální a další podmínky pro rozvoj excelentního výzkumu ve vazbě na současný stav excellence ve výzkumu a také na potřeby a rozvojový potenciál v podnikové sféře.

3 Výběr výzkumných týmů CIST a kritéria pro poskytnutí nadačního příspěvku

CIST přijme vnitřní pravidla výběru vědeckých osobností a jejich týmů založená na mezinárodně platných standardech špičkových vědeckých pracovišť ve světě, Pravidla zveřejní před zahájením procesu výběru vědeckých týmů. Výběr bude otevřený pro české i zahraniční vědce.

Mezinárodní renomé a nezávislost členů správní a vědecké rady budou zárukou pro kvalifikovaný a objektivní výběr vedoucích a jejich týmů zařazených do CIST.

Očekávaná kritéria výběru jsou:

- 1) *Kvalita vedoucího týmu a dalších klíčových osobností týmu a vědeckého programu* (scientometrické údaje hrají při výběru nedílnou ovšem nikoliv hlavní roli; klíčová je

vědecká dráha a nejvýznamnější výsledky (track record) a vědecký program posouzené zahraničními renomovanými odborníky)

- 2) *Velikost týmu a jeho struktura* (výzkumní pracovníci s různou zkušeností, zahraniční členové výzkumného týmu CIST)
- 3) *Existence mezioborových projektů*, jejich kvalita, úroveň partnerů
- 4) *Míra dlouhodobé mobility vědeckých pracovníků*, posuzovaná např. podle počtu členů výzkumného týmu CIST působících po několik let na renomovaných zahraničních pracovištích a obráceně, nebo podle počtu bývalých členů týmu, kteří odešli do významných světových výzkumných pracovišť nebo významných vývojových pracovišť v průmyslovém sektoru nebo sektoru služeb nebo kteří z významných pracovišť průmyslového sektoru a sektoru služeb do týmu přišli a působí v něm
- 5) *Mezinárodní spolupráce*, měřená např. počtem zahraničních projektů a jejich podílem na financování týmu a úrovni partnerských zahraničních institucí
- 6) *Společné projekty* s průmyslovými podniky (pokud přicházejí v úvahu)
- 7) *Výsledky aplikovaného výzkumu* (pokud přicházejí v úvahu)
- 8) *Kvalita infrastruktury/instituce na které bude tým působit*

Přesná pravidla výběru stanoví orgány CIST na základě následujících doporučení:

- 1) První kolo
  - a) Vyhledávání vedoucích a jejich týmů v prvním kole nebude mít zpravidla žádné oborové zaměření, nicméně CIST může pro daný vyhledávací proces stanovit prioritní oblast/oblasti výzkumu
  - b) CIST na základě veřejně přístupných údajů zhodnotí, které vědecké osobnosti působící v ČR nebo osobnosti jednající s konkrétní institucí o příchodu do ČR odpovídají kritériu excelence ve světovém měřítku
  - c) Výsledkem prvního kola bude seznam výzkumných týmů, kterým CIST nabídne možnost ucházet se o statut výzkumného týmu CIST
  - d) Přijetí či odmítnutí nabídky je věcí oslovené vědecké osobnosti a jejího týmu a výzkumné instituce, ve které by tým po zařazení do CIST působil
- 2) Druhé kolo
  - a) Do druhého kola postoupí všechny týmy, které přijmou nabídku CIST ucházet se o statut výzkumného týmu CIST
  - b) V případě že oslovený vedoucí a jeho výzkumný tým přijme nabídku ucházet se o statut výzkumného týmu CIST, zpracuje pro hodnocení ve druhém kole *dlouhodobou vizi výzkumu a personálního rozvoje týmu* na dobu příštích deseti let (viz rámeček), kterou předloží CIST; vize musí obsahovat část týkající se VaV a část týkající se vzdělávací činnosti

Dlouhodobá vize rozvoje výzkumné činnosti a personálního rozvoje týmu (vize) nejméně na dobu deseti let by měla obsahovat ucelenou představu o dlouhodobém vývoji základních parametrů, důležitých pro budoucí výzkumný tým CIST, zejména o směřování výzkumné činnosti, vzdělávání na doktorské a postdoktorské úrovni, mezinárodní, mezisektorové i mezioborové mobility výzkumných pracovníků a studentů. Z vize by měly být rovněž zřejmé předpokládané kvalitativní změny proti současnému stavu, které zařazení do CIST umožní.

- 3) Vědecká rada CIST předloženou vizi zhodnotí a doporučí správní radě CIST, zda statut výzkumného týmu CIST udělit; jako podklad pro posouzení si vědecká rada nechá zpracovat nezávislé mezinárodní oponentní posudky
- 4) Správní rada rozhodne v souladu se svým statutem a jednacím řádem

5) Výsledky rozhodování správní rady se zveřejní

4 Umístění a financování výzkumného a vzdělávacího pracoviště CIST

Výzkumné a vzdělávací pracoviště CIST bude umístěno v hostitelské organizaci (organizacích) a nebude ve vlastnictví CIST. Činnost výzkumných týmů CIST bude zajištěna na smluvním základě.

- Členové výzkumného týmu CIST budou zaměstnanci hostitelské organizace
- Předmětem smlouvy mezi CIST a hostitelskou organizací bude
  - *úhrada osobních nákladů* členů výzkumného týmu CIST, *úhrada nákladů na výzkumnou činnost* členů výzkumného týmu CIST a *úhrada podílu nepřímých nákladů* hostitelské organizace v objemu nejvýše 20 % prostředků přidělených CIST podporovanému týmu,
  - *případné dodatečné služby* poskytované týmem CIST hostitelské organizaci v objemu nejvýše 20 % prostředků přidělených CIST podporovanému týmu, např. podpora doktorských a postdoktorských vzdělávacích programů v jiných týmech hostitelské organizace, přístup ostatních vědců hostitelské organizace k technickému vybavení pracoviště CIST, ...
  - dohoda o spolupráci při *uskutečnění doktorského programu týmu CIST*
  - způsob *nakládání s výsledky* výzkumné činnosti (vlastnická a užívací práva, dedikace,...)
  - *označení výzkumného a vzdělávacího pracoviště CIST* jako „výzkumné a vzdělávací pracoviště CIST při vysoké škole .../veřejné výzkumné instituci ...“.

V rámci systému hodnocení a financování VaV v ČR budou výsledky dosažené výzkumnou činností týmu CIST započítány hostitelské instituci. Důvodem je vyšší zainteresovanost hostitelské instituce na spolupráci s CIST. Bude platit povinnost uvést informaci o dosažení výsledku s pomocí finanční podpory CIST (povinnost „dedikace“).

Hlavními zdroji financování výzkumného a vzdělávacího pracoviště CIST budou

- Nadační příspěvek CIST
- Účelové prostředky od zahraničních poskytovatelů, např. evropské projekty (ERC, HORIZON 2020) apod.
- Prostředky ze smluvního výzkumu, prováděného na základě smluv uzavřených s podnikovým sektorem nebo prostředky ze servisní činnosti, pokud se nejedná o smluvní výzkum.

Hostitelská instituce může podporu výzkumnému a vzdělávacímu pracovišti CIST poskytnout „nepenížním“ způsobem, např. poskytnutím prostor/části prostor zdarma nebo za snížený nájem (rozdíl mezi sníženým nájmem a skutečným nájmem ve finančním vyjádření bude považován za příspěvek výzkumné organizace/vysoké školy na projektu CIST). Takový postup musí být uveden v dohodě o spolupráci mezi CIST a výzkumnou organizací/vysokou školou.

Výzkumné a vzdělávací pracoviště CIST se bude moci zúčastňovat veřejných soutěží ve výzkumu, experimentálním vývoji v ČR a inovacích pouze jako řešitel/spoluřešitel projektu bez nároku na účelovou podporu. Výzkumné a vzdělávací pracoviště CIST po svém vzniku dokončí všechny projekty a granty, na jejichž řešení v předchozím období získalo účelovou podporu od českých poskytovatelů, podle uzavřených smluv a vydaných rozhodnutí. Vznik výzkumného a vzdělávacího

pracoviště CIST není důvodem pro ukončení poskytování účelové podpory anebo pro ukončení řešení projektu nebo grantu ze strany výzkumného a vzdělávacího pracoviště CIST.

5 CIST jako právnická osoba

Oprávnění státu založit nadaci je upraveno v § 29 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích: „Založit obecně prospěšnou společnost a zřídit nadaci nebo nadační fond anebo účastnit se na takovém založení a zřízení může stát jen s předchozím souhlasem vlády. Vláda současně stanoví, které ministerstvo bude jménem státu vykonávat funkci zakladatele, popřípadě zřizovatele. ...“.

CIST bude právnickou osobou, zřízenou Českou republikou. Právní forma CIST bude nadace podle § 306 až 393 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“). Podle § 306 odst. 1 NOZ „(1) Zakladatel zakládá nadaci k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Účel nadace může být veřejně prospěšný, spočívá-li v podpoře obecného blaha, i dobročinný, spočívá-li v podpoře určitého okruhu osob určených jednotlivě či jinak.“

CIST bude zřízen zvláštním zákonem, jehož teze jsou v příloze.

6 Orgány CIST

Orgány CIST jsou

- správní rada,
- dozorčí rada,
- vědecká rada.

6.1 Návrh působnosti správní rady

Správní rada (§ 362 až 367 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) spravuje majetek nadace nebo nadačního fondu, řídí činnost a rozhoduje o všech záležitostech nadace nebo nadačního fondu a je statutárním orgánem nadace nebo nadačního fondu. Určujícím principem postavení správní rady vůči zřizovateli je nezávislost na zřizovateli ve věcech správy majetku nadace a rozhodování ve věci poskytování nadačního příspěvku.

- 1) Správní rada zejména
  - a) schvaluje
    - i) zprávu o činnosti a strategickém směřování CIST,
    - ii) statut CIST,
    - iii) rozpočet a jeho změny,
    - iv) roční účetní závěrku a výroční zprávu o činnosti a hospodaření,
    - v) volí s výjimkou první správní rady nové členy správní rady a dozorčí rady, nestanoví-li zakládací nebo zřizovací listina jinak,
  - b) rozhoduje o
    - i) poskytnutí nadačního příspěvku,
    - ii) změnách statutu CIST,
    - iii) odvolání člena správní rady nebo předsedy správní rady, přestane-li splňovat podmínky členství nebo funkce, nebo porušil-li závažným způsobem nebo opakovaně zákon, zakládací nebo zřizovací listinu anebo i z jiných důvodů, pokud jsou stanoveny ve zřizovací listině,

- iv) dalších záležitostech podle zvláštních právních předpisů, kterými se zřizuje daná právnická osoba.
- 2) Správní rada má 4 členy a předsedu, kterým je prezident CIST. Členové správní rady jsou vybíráni převážně z předních zahraničních odborníků, kteří svými znalostmi a zkušenostmi znamenají přínos pro zajištění poslání a cílů CIST a mají zkušenosti s řízením špičkových vědeckých institucí nebo velkých špičkových vědeckých týmů.
  - 3) Členy první správní rady jmenuje vláda na návrh zřizovatele a po souhlasu Rady pro výzkum vývoj a inovace. Člen správní rady může prostřednictvím zřizovatele písemně požádat správní radu o své odvolání z funkce člena správní rady. Do doby než správní rada rozhodne o návrhu na jeho odvolání, zůstává členem správní rady.
  - 4) Členství ve správní radě je šestileté s možností opakovaného jmenování. Po jmenování prvních členů správní rady se losem určí jména jedné poloviny těchto členů, jejichž funkční období skončí po třech letech od jejich jmenování. Na uvolněné místo zvolí správní rada nové členy, jejichž funkční období je šestileté.
  - 5) Členem správní rady
    - a) může být pouze fyzická osoba, která je způsobilá k právním úkonům, bezúhonná ve vztahu k účelu CIST, není osoba blízká k CIST nebo není členem dozorčí rady CIST.
    - b) nemůže být fyzická osoba ani osoba jí blízká, které se poskytují prostředky k plnění účelu CIST, jakož ani člen statutárního či kontrolního orgánu právnické osoby, jsou-li prostředky k plnění účelu CIST poskytovány této právnické osobě.
  - 6) Členství ve správní radě zaniká
    - a) uplynutím funkčního období,
    - b) úmrtím,
    - c) odvoláním, přestane-li člen splňovat podmínky pro členství,
    - d) odstoupením.
  - 7) Správní rada rozhodne o odvolání svého člena do jednoho měsíce ode dne, kdy se o důvodu odvolání dozvěděla, nejpozději do šesti měsíců, kdy tento důvod nastal.
  - 8) V čele správní rady CIST stojí prezident CIST. Prezident CIST svolává a řídí zasedání správní rady, je oprávněn též navrhnout svolání dozorčí rady.
  - 9) Prezidenta CIST jmenuje správní rada. Prezidenta CIST odvolává správní rada na návrh dozorčí rady nebo v případě, že přestane splňovat podmínky pro výkon funkce, a to bez zbytečného odkladu poté, co se o této skutečnosti dozví.
  - 10) V době do jmenování prezidenta CIST podle odstavce 9 a v případě kdy prezident byl odvolán či není vykonávání funkce schopný, vykonává v nezbytně nutném rozsahu jeho působnost člen správní rady, pověřený správní radou řízením CIST.
  - 11) Správní rada je usnášeníschopná, pokud je na jejím jednání přítomna nadpoloviční většina členů.
  - 12) Funkční období prezidenta CIST je pětileté s možností opakování.
  - 13) Prezidentem CIST může být pouze fyzická osoba, která je významnou mezinárodně uznávanou vědeckou osobností se zkušeností s vedením mezinárodní vědecké instituce a která
    - a) je způsobilá k právním úkonům,
    - b) nebyla pravomocně odsouzena pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem činnosti CIST, nebo pro trestný čin hospodářský nebo trestný čin proti majetku.
  - 14) Správní rada rozhoduje hlasováním. Každý člen správní rady má jeden hlas. K přijetí usnesení správní rady je třeba souhlasu většiny členů správní rady, pokud zakládací listina nestanoví jinak.

6.2 Návrh působnosti dozorčí rady

- 1) Dozorčí rada² (§368 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) je kontrolním a revizním orgánem nadace nebo nadačního fondu.
- 2) Dozorčí rada zejména
  - a) vykonává dohled nad činností a hospodařením CIST; za tím účelem jsou její členové oprávněni kdykoliv nahlížet do účetních dokladů a dalších dokumentů této instituce, vyžadovat potřebná vysvětlení a zjišťovat skutečný stav,
  - b) přezkoumává roční, mimořádnou a konsolidovanou účetní závěrku; své vyjádření předkládá správní radě,
  - c) dohlíží na to, zda CIST vyvíjí činnost v souladu s právními předpisy, nadační listinou a statutem nadace nebo nadačního fondu,
  - d) upozorňuje správní radu na zjištěné nedostatky a podává návrhy na jejich odstranění,
  - e) vyjadřuje se k výroční zprávě a nejméně jedenkrát ročně podává zprávu v písemné formě správní radě o výsledcích své kontrolní činnosti.
  - f) navrhuje správní radě odvolání prezidenta CIST,
  - g) připravuje návrhy jednacího řádu dozorčí rady a jeho změn a předkládá je ke schválení zřizovateli,
- 3) Dozorčí rada je v souvislosti s výkonem své kontrolní činnosti oprávněna svolat mimořádné jednání správní rady, jestliže to vyžadují zájmy CIST, pokud tak neučiní prezident CIST.
- 4) Předseda či v jeho nepřítomnosti místopředseda dozorčí rady má právo účastnit se jednání správní rady a musí mu být uděleno slovo, pokud o to požádá.
- 5) Funkce člena dozorčí rady je neslučitelná s funkcí člena správní rady nebo osoby, která je oprávněna jednat jako zástupce CIST.
- 6) Členy dozorčí rady včetně jejího předsedy a místopředsedy, který zastupuje předsedu v době jeho nepřítomnosti, jmenuje a odvolává zřizovatel.
- 7) Délka funkčního období člena dozorčí rady je tři roky. Tataž osoba může vykonávat funkci člena dozorčí rady nejvýše 2 po sobě jdoucí funkční období.
- 8) Dozorčí rada má 5 členů.

6.3 Návrh působnosti vědecké rady

- 1) Vědecká rada zodpovídá za vědeckou úroveň výzkumných činností CIST a udržení vysoké výkonnosti v mezinárodním srovnání.
- 2) Vědecká rada zejména
  - a) navrhuje správní radě stanovení prioritní oblast/oblasti výzkumu, ve které bude výběr v prvním kole proveden,
  - b) provádí hodnocení týmů v prvním kole výběru uchazečů o udělení statutu výzkumné pracoviště CIST, a to na základě veřejně přístupných údajů, a na jeho základě navrhuje správní radě oslovit vybrané týmy s nabídkou ucházet se o udělení statutu výzkumného pracoviště CIST,
  - c) posuzuje na základě dlouhodobé vize výzkumu a personálního rozvoje týmu návrhy na udělení statutu vědecké pracoviště CIST podle stanovených kritérií; vědecká rada je oprávněna požádat o stanovisko nezávislé odborníky,
  - d) navrhuje správní radě udělení/neudělení statutu vědecké pracoviště CIST vybraným uchazečům,
- 3) Vědecká rada má 10 členů, kteří jsou vysoce uznávanými zahraničními vědci.

---

² Dozorčí rada musí být zřízena vždy, jestliže nadační jmění nebo majetek nadačního fondu je vyšší než 5 000 000 Kč.

- 4) Členy vědecké rady jmenuje a odvolává správní rada na návrh prezidenta CIST. Člen vědecké rady může o své odvolání prostřednictvím prezidenta CIST správní radu písemně požádat. Do doby než správní rada rozhodne o návrhu na jeho odvolání, zůstává členem vědecké rady.
- 5) Členství ve vědecké radě zaniká
  - a) uplynutím funkčního období,
  - b) úmrtím,
  - c) odvoláním, přestane-li člen splňovat podmínky pro členství,
  - d) odstoupením.
- 6) Funkční období člena vědecké rady je šest let. Opakované jmenování je možné.

7 Kancelář CIST

Kancelář CIST (dále jen „kancelář“) je administrativním zázemím CIST. Vytváří podmínky pro splnění poslání a cílů CIST a poskytuje podporu orgánům CIST. Zaměstnanci kanceláře CIST mají pracovně právní vztah k CIST, který se řídí zákoníkem práce a dalšími právními předpisy.

Ředitel kanceláře je jmenován a odvoláván prezidentem CIST, kterému je při výkonu funkce podřízen. Zodpovídá za veškerou činnost kanceláře, tedy za problematiku věcnou, finanční i pracovně právní.

8 Majetek

Majetek CIST tvoří nadační jistina v objemu 500 tis. Kč a ostatní majetek; peněžním vyjádřením nadační jistiny je nadační kapitál, jehož výše se zapisuje do veřejného rejstříku a je obsažen v zakládací listině nadace

CIST využívá majetek k realizaci činnosti v souladu se svým posláním a cílem, uvedeným v zakládací listině. Výsledek hospodaření CIST je tvořen výsledkem hospodaření v této činnosti.

Zakladatel vloží do CIST na základě zakládací listiny majetek potřebný k zajištění účelu, pro který je CIST zřizován. Zakladatel nemůže do majetku CIST vložit žádné závazky. Vláda současně stanoví při schválení návrhu na založení CIST a v dalších letech při schválení návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum, experimentální vývoj a inovace objem finančních prostředků určených na podporu činnosti CIST. O nakládání s majetkem CIST rozhodují orgány CIST v souladu se svojí působností vymezenou zakládací listinou.

CIST může sám nebo společně s jinými osobami/vysokou školou nebo veřejnou výzkumnou institucí založit jinou právnickou osobu pouze za účelem provádění výzkumné činnosti v souladu s posláním a cílem, pro který byl CIST zřízen. CIST může provést peněžitý či nepeněžitý vklad, včetně nemovitých věcí vložených do CIST zřizovatelem, do jiné právnické osoby nebo jinak úplatně nabýt majetkovou účast v jiné právnické osobě pouze v případě, že tato právnická osoba provádí výzkum a vývoj v souladu s posláním a cílem CIST.

CIST však nesmí

- stát se společníkem veřejné obchodní společnosti nebo komplementářem komanditní společnosti,
- využít majetek nebo jeho část k podnikání/ekonomické činnosti, a to ani prostřednictvím právnických osob, které založil sám nebo společně s jinými osobami/vysokou školou nebo veřejnou výzkumnou institucí,

- vkládat do jiné právnické osoby nemovité věci vložené do CIST zřizovatelem a prostředky z poskytnutých darů.

CIST nesmí zajišťovat závazky jiných osob ani zřizovat zástavní právo k nemovitostem a nemůže nabývat jiné cenné papíry než cenné papíry vydané státem nebo územním samosprávným celkem, za jejichž splacení se stát nebo územní samosprávný celek zaručil.

Zcizí-li CIST majetek, je povinen sjednat cenu ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá; bezúplatně nelze majetek zcizit, a to ani ve veřejném zájmu. Výnos ze zcizeného majetku musí CIST použít pouze k plnění poslání a cílů, pro které byl zřízen.

8.1 Rozpočet

CIST sestavuje vyrovnaný rozpočet. Do svého rozpočtu CIST zahrnuje náklady a výnosy související s hlavní, další a jinou činností, pokud tyto činnosti povoluje zakládací listina.

Výnosy CIST jsou zejména finanční prostředky zřizovatele, přijaté dary a dědictví. Náklady CIST jsou zejména náklady na podporu výzkumných týmů, *v případě nadace poskytování nadačních příspěvků* a náklady na činnost kanceláře.

8.2 Nadační jmění CIST

Hlavními zdroji nadačního jmění CIST budou

- Nadační vklad zakladatele nadace (nadační jistina a ostatní majetek, peněžité i nepeněžité vklad zakladatele, např. nemovitosti pro sídlo nadace, pokud jej zakladatel do CIST vloží).
- Nadační dar od třetích osob
- Výnosy z majetku, pokud CIST bude majetek vlastnit

Souhrn movitého i nemovitého majetku bude tvořit nadační jmění CIST. Vyčíslit lze pouze nadační vklad zakladatele. Ten by měl být v souladu s nadační listinou hrazen v objemu 1 mld. Kč ročně po dobu, na kterou bude CIST zřízen, z toho 500 tis. Kč bude v prvním roce tvořit nadační jistinu. Ve druhém a dalších letech bude celý nadační vklad zakladatele použit pro činnost CIST. Celkový objem nadačních darů nelze před zřízením nadace odhadnout.

8.3 Výdaje CIST

Nadační příspěvky	950 mil. Kč
Náklady na administrativu	Do 40 mil. Kč
Rezerva	10 mil. Kč
CELKEM	1 000 mil. Kč

S výjimkou úhrady nákladů na provoz a zajištění nadační jistiny (500 tis. Kč), zapsané ve veřejném rejstříku použije CIST majetek výhradně k plnění účelu, pro který byl zřízen.

8.4 Výdaje na provoz CIST

CIST bude hospodařit podle rozpočtu sestaveného ředitelem kanceláře CIST a schváleného správní radou.

Správní rada	5 osob	1 mil. Kč
--------------	--------	-----------

Dozorčí rada	5 osob	1 mil. Kč
Vědecká rada	10 osob	1 mil. Kč
Zaměstnanci	12 osob	15 mil. Kč
Osobní náklady celkem		18 mil. Kč
Náklady na služby/analýzy, hodnocení		15 mil. Kč
Investice		4 mil. Kč
Cestovné		3 mil. Kč
Náklady na provoz celkem		22 mil. Kč

Osobní náklady budou využity především na zajištění činnosti orgánů CIST. Členové správní rady budou jmenováni převážně a členové vědecké rady výlučně z řad uznávaných zahraničních odborníků. Proto jednání správní a vědecké rady bude vyvolávat kromě osobních nákladů na odměny členům rady, běžných nákladů na činnost (administrativní zajištění) také cestovní náklady. Členové dozorčí rady budou zejména z České republiky. Rovněž činnost dozorčí rady vyvolá náklady na odměny členů a náklady na jejich činnost, které bude nutné uhradit z osobních a provozních nákladů. Administrativní zázemí zajistí 12 zaměstnanců. Počty zaměstnanců jsou uvedeny v následující tabulce:

Ředitel + asistent/ka	2
Ekonomický úsek (ekonom, účetní)	3
Zajištění činnosti správní rady a dozorčí rady a publicity	2
Právní úsek	2
Analytický úsek	3
Celkem	12